

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . 3 k. 70 h.
Z odnośnieniem do domu . 4 k. 70 h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . . . 4 k. 70 h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 24 halercze.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J. Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej

Cena ogłoszeń:

Na I str. wiersz garmontowy 2 k. — h.
„ III „ „ „ petitowy 1 „ 20 „
„ IV „ „ „ „ — „ 60 „
Drobne za wyraz . . . . . — „ 20 „

CKINO Y. Droga wśród cierni

wspaniały dramat w 5-ciu aktach z HENNY PORTEN w roli głównej.

Rzecz dzieje się w Tyrolu na tle najpiękniejszych krajobrazów alpejskich.

JULJAN MIECZNIKOWSKI
RADOM.

POLECA:

WELNIANE

JEDWABNE

BAWELNIANE WYROBY

PRZYJMUJE FUTRA NA PRZECHEWANIE.

Kajety hurtowo

poleca

Edward Suchański w Radomiu.

C. i k. Zarząd przymusowy Elektrowni Radomskiej

podaje niniejszym do wiadomości PP. Abonentów, że wskutek ponownego znacznego zdrożenia materiałów eksploatacyjnych oraz robocizny, z dniem 1 lipca r. b. podnieść cenę kilowatogodziny energii elektrycznej do wysokości jaka określona zostanie po porozumieniu z c. i k. Władzami Okupacyjnymi, na zasadzie dokonanego przez Komisję c. i k. Komendy Powiatowej w Radomiu wglądu do ksiąg i statystyk Elektrowni Radomskiej.

Wysokość nowookreślonych cen zostanie podana do wiadomości publicznej przed 1 sierpnia br.

C. i k. Zarządca Przymusowy
Elektrowni Radomskiej.
Obit. Ing. König.

Radom, dn. 28 czerwca 1918.
362-1

W Rajcu do wynajęcia

letnie mieszkanie (pokój, kuchnia i sionka). Wiadomość w Redakcji.

Telegramy „Głosu Rad.”

Południowo-Wschodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 2-go lipca. Donoszą urzędownie:

Na froncie nad Piawą bez szczególnych wydarzeń.

Na południowy wschód od Asiago doszło ponownie do gwałtownych walk. Ponieważ Col de Rosso i Monte di Val Bella można było utrzymać tylko z wielkimi ofiarami, przeto wycofano załogę z tych miejsc do poprzedniej pozycji głównej w lesie Stentle. Na południe od Canowy, koło Asiago, odparliśmy nieprzyjacielskie wywiady.

Nasi lotnicy lądowi i marynarki podjęli w obszarze ujścia Piawy pomyslny loty przeciw wojskowym zakładom nieprzyjaciela i powrócili w pełnej liczbie.

Szef sztabu jenerałnego.

Zachodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

BERLIN, 2 lipca. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Grupa wojsk ks. Rupprechta

Czynność potyczkowa ożyła wieczorem na wielu miejscach frontu. Żywa czynność wywiadowcza utrzymywała się. Na północ od Albert zostały odparte częściowe ataki angielskie.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Między Aisną i Marną żywa czynność nieprzyjacielska. Kilkakrotnie ruszyła piechota z silniejszymi wiadami. Koło i na południe od St. Pierre-Aigle zaatakowali Francuzi około południa po gwałtownym przygotowaniu ogniowym. Zostali oni odparci. Podobnie rozbiły się tutaj nocne natarcia nieprzyjacielskie.

Por. Loewenhardt odniósł 32 zwycięstwo w powietrzu.

Po zakończeniu badań wynosi liczba jeńców wziętych do niewoli od początku naszych bitew atakowych, t. j. od 21 marca b. r. 191.454. W liczbie tej są tylko ci, którzy przeszli przez nasze stacje zbiorcze, bez rannych, których odstawili szpi-

tale. Z tego przypadku na jeńców angielskich 94.939, w tym 4 generałów i około 3.100 oficerów, na jeńców francuskich 89.099, w tym 2 generałów i około 3.100 oficerów. Reszta przypada na Portugalczyków, Belgijczyków i Amerykanów. Z placów boju sprowadzono dotąd 2.476 dział i 15.024 karabinów maszynowych.

Pierwszy jenerał-kwaternistrz
Ludendorf.

Audencje ministrów.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 2 lipca. Cesarz przyjął wczoraj na specjalnych posuchaniach prezydenta ministrów dr. Wekerlego, ministra kolei bar. Bannhansa oraz min. robót publicznych Homanna.

Przyjaźń Anglii i Japonii.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

LONDYN, 2 lipca. Japoński ambasador w Anglii baron Chinda wyraził się w pewnym przemówieniu z okazji przyznania doktoratu honorowego w Sheffield; iż angielsko-japońskie stosunki nigdy nie były serdeczniejsze. Fakt ten został również potwierdzony odwiedzinami księcia Connaught. Ambasador przypomniał to, iż po zawarciu traktatu między Chibami i Japonją, wystąpiła wówczas pewna grupa pod adresem Japonji z radą t. zw. „przyjacielską”, by traktat poddać rewizji. Anglia zdążyła trzymać się przedsięwzięcia. Tym roztropnym postąpieniem utworzyła sobie Anglia drogę do Japonji.

Wekerle o sytuacji we Włoszech

100.000 straty nad Piawą.

W Izbie posłów zabrał głos prezydent ministrów, dr. Wekerle, ażeby przedstawić prawdziwy stan rzeczy na froncie, premier musi skonstatować, że ogólna cyfra naszych jeńców, pozostałych w rękach włoskich, wynosi 12 tysięcy, podczas gdy my mamy 50 tysięcy jeńców włoskich.

O wiele smutniejszą jest strata, jaką ponieśliśmy w zabitych, rannych i chorych. Liczba ich wynosi 100 tysięcy. W liczbie tej mieszczą się zabici, ciężko i lekko ranni i ci, którzy wrócili jako maruderzy.

Włosi stracili w tej ofensywie 150 tysięcy ludzi.

Poza tym prezes ministrów dodał, że jest zupełną prawdą, że gdyby dzięki nie szczęśliwemu wypadkowi z pośród trzech mostów, przerzuczonych przez nasze woj-

ska przez Piawę, jelen runął, wówczas i dwa inne zostały również zerwane, co z kolei rzeczy pociągnęło za sobą trudności nie do przewyżczenia w dostarczaniu amunicji i prowiantów.

Jednakże wbrew pogłoskom, głooszonym, jakoby miały tam miejsce nawet wypadki śmierci głodowej wśród naszych żołnierzy, muszę skonstatować, że nie było ani jednego podobnego wypadku. Odwrót odbył się całkiem systematycznie i tylko nieznaczna ilość wojsk pozostawionych tam dla ochroniania odwrotu dostała się do niewoli włoskiej. Pozatym odwrót odbył się planowo.

Stracenie 300 jeńców czesko-słowackich.

W „N. Fr. Presse“ donosi korespondent wojenny Adelt, że 300 jeńców czesko-słowackich, wziętych do niewoli na froncie włoskim przez wojska austro-węgierskie, zostało przez sąd doraźny skazanych na śmierć przez powieszenie i natychmiast straconych.

Nowa ofensywa niemiecka.

Wedle doniesienia Biura Reutersa telegrafuje korespondent „Daily Mail“ z frontu angielskiego pod datą dnia 25 czerwca, że przygotowania Niemców do nowej ofensywy zdaje się są już ukończone. Mniej więcej trzy czwarte żołnierzy niemieckich, stojących do rozporządzenia, ustawiono już poza frontem niemieckim naprzeciw linii angielskiej.

W związku z tym „Züricher Morgenztg.“ donosi z Medjolanu: jak się zdaje, Włosi wobec zapowiadających się wypadków wojennych we Francji wysłały posiłki na front francuski.

Sprawy polskie.

Zjednoczenie Narodowe.

Liczba klubów w Radzie Stanu powiększa się. Nie tylko większe ugrupowania polityczne, lecz i poszczególne stronnictwa uważają za potrzebne mieć własne kluby. Oprócz ogólnego klubu międzypartyjnego, zorganizował się klub zjednoczenia narodowego. Zarząd klubu stanowią pp.: Błażej Krzywkowski—prezes, Antoni Marylski i Jan Kosior—wice-prezisi, Józef Wolczyński—sekretarz. Klub w sprawach zasadniczych uzgadnia swoje stanowisko z ogólnym klubem międzypartyjnym, w sprawach zaś robotniczych i włosciańskich występować będzie samodzielnie.

Wśród większości ugrupowań aktywistycznych w Radzie Stanu na razie powstała komisja porozumiewawcza, do której wchodzi delegaci poszczególnych stronnictw, należących do komisji. Nadto aktywiści - konserwatyści mają utworzyć klub monarchistyczny - konstytucyjny, aktywiści - demokraci - klub demokracji niezależnej.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: Anatołiusza M. Jutra: Józefa Kalasantego. Wschód słońca o godzinie 3.39. Zachód o godzinie 8.21. Długość dnia godzin 18.00.

Kronika ogólna.

O skutkach zniesienia moratorium. Dzienniki warszawskie zamieszczają następującą notatkę: Jak się okazało, zniesienie moratorium w okupacji austriackiej wpłynęło tam bardzo dodatnio na ożywienie się handlu. Korzystają też z tego kupcy z Warszawy i Łodzi, którzy zwrócili się do adwokatów o zainkasowanie długów wekslowych w okupacji austriackiej. Pewną niewygodę stanowi to tylko, że kupcy z okupacji austriackiej płacą długi w rublach.

Konkurs na posady w szkołach T. S. L. Zarząd główny T. S. L. ogłasza konkurs na następujące posady na r. 1918/19: W gimnazjach realnych w *Białej* i w *Orłowej*: 1 filologa klasycznego, 1 romanisty, 1 germanisty, 3 historyków, 1 matematyka, 1 do nauki rysunków. W Seminarjum w *Białej*: przyrodnika, matematyka z fizyką, muzyka, polonisty. Do szkoły wydziałowej męskiej ćwiczeń w *Białej*: I i II grupy wydziałowej. Do szkoły wydziałowej w *Czechowicach*: II i III grupy wydziałowej. Do szkół w *Marjańskich Górach* i w *Przywozie* o jednej sile I i II grupą wydziałową, oraz 3 sily z kwalif. Do szkoły wydziałowej w *Mor. Ostrowie*: II grupy wydziałowej, 2 z III grupy wydz., 5 sil kwalif. Do szkoły w *Radwanicach*: 2 sil z kwalif. Pobory: płace i dodatki tak, jak w Kraju, oraz specjalny dodatek kresowy T. S. L. w wysokości: 1.080 kor. dla sil z egzaminem kwalifikacyjnym, 1.200 kor. dla sil z egzaminem wydziałowym 1.320 kor. rocznie dla sil z egzaminem profesorskim. Podania baz stempli wnosić należy na ręce Zarządu Głównego T. S. L., Kraków, św. Anny 5, możliwie szybko. Z aprowizacji Zarząd Główny przyrzeka pomoc i ułatwienia. Stanisław Ryma sekretarz, dr. Ernest Bandrowski prezes.

Kronika miejska.

Czyżby podbijanie cen? Szereg osób zapytuje za naszym pośrednictwem dlaczego kamazze w Polskiej Centrali Handlowej podkoczyły tak bardzo w cenie bo niespełna w 2 miesiące o 190 kor. Para obuwia, która kosztowała kor. 137 hal. 50 obecnie sprzedawana jest po kor. 328.

Czyżby Centrala — która ma przeciwdziałać drożyznie — służyła do podbijania cen?

Może na to pytanie zechce Zarząd Centrali odpowiedzieć.

Piękna inicjatywa. We wczorajszym numerze „Głosu” zwraca uwagę ofiara p. W. W. kor. 20 złożono „na medal dla upamiętnienia wyzwolenia Irlandji”.

Ofiarę tę — świadcząca o wysokim duchu obywatelskim ofiarodawcy, — wydział naszej Administracji przyjął na wyrazne zresztą życzenie tego kto ją składał, w tym przekonaniu, że jeśli nie dziś, to kiedyś, w odpowiedniejszych okolicznościach czasu dla bratniego pozdrowienia wyzwolonej Irlandji naród polski znajdzie odpowiednią formę, która wyrazi sympatię i uznanie temu, na wzór nas, ciemiężonemu narodowi.

Może więc owa ofiara 20 kor. będzie zapoczątkowaniem widocznego znaku bratniego pozdrowienia — z Polski do Irlandji. I może myśl tę podejmie nie tylko Radom, ale, co bardziej byłoby wskazane, stolica Polski, Warszawa.

Historja z butami. W mieście naszym opowiadają ciekawy fakt, o pewnej wystawowej szafce szwekiej z obuwem. Oto wystawiono tam parę par obuwia

z przeciętną ceną 400 kor.; po tygodniu cena podskoczyła na kor. 450, następnie 500, 550, aż do 650. Korony rosły, jak grzyby po deszczu, choć buty, stały najspokojniej w wystawowej szafce.

Wreszcie zwróciły na ten ciekawy eksperyment uwagę odpowiednie władze, które „buty na drożdżach” — skonfiskowały.

... Wesoly początek, lecz koniec żalosny...

Z ZIEMI RADOMSKIEJ.

(Wieści i Korespondencja).

Więść ku oświacie!

(Koresp. niel. „Głosu Radom.”)

Łączany, 25.VI 1918 r.

Zaprawdę cierpi bardzo nasza gmina na punkcie kulturalno-oświatowym. Przedstawia ona w tym względzie jakby wielką pustynię, na skraju której dopiero znajduje się maleńka oaza, szkoła w Polanach.

Pomimo kilkakrotnych wysiłków Rady szkolnej w roku zeszłym, nie udało się nam założyć więcej szkół w gminie, a zapamiętaliśmy tylko charakterystyczne przemówienie jednego gospodarza, przeciwnika szkoły, który, wskazując za przykład gminę Gębarzów, oświadczył, że gmina ta sąsiaduje przecież z radomską, patrzy na rzekome, zdaniem jego, dobrodziejstwa oświaty, a jednak o szkołach tam wcale nie myślą, ani ich pragną, gospodarzom dobrze się powodzi, to chyba szkoły nie potrzebne i my się bez nich obejdziemy.

Z tego zrozumieliśmy, że spodziewać się od naszego sąsiedztwa ani moralnego poparcia, ani zachęty do pracy oświatowej nie możemy, więc w dniu 23 czerwca udaliśmy się do wsi Łączany, gm. Zalesice, aby tam przeprowadzić uchwałę na szkołę, któraby była drugą w naszej gminie.

Chociaż gospodarze tej wsi powiadomieni byli o mającym się odbyć zebraniu, jednakże nie kwapili się z przybyciem, i dobrze wynudziliśmy się, nim nareszcie zgromadzili się w wymaganej liczbie, ale zato w bardzo „przyzwrotnym” oddaleniu, spoglądając na nas z ukosa i z niedowierzaniem.

Zaczęły się przemowy, dowodzenia, patryjotyczne wezwania, majnce na celu skłonić włościan do zrozumienia potrzeby szkoły i do jej założenia.

— Idźta sobie z Bogiem, panowie, nam szkoły nie trza, wy ta zawsze checeta chłopu podatkami gniebiel!

— Ale nie tylko was obłożymy podatkiem na szkołę, będą płacili i pan Rafalski z Pomorzana i pan Rudzki z Zalesice, z lasów rządowych też wpłynie podatek na szkoły w gminie.

— Nie róbita nic, nie trza, aby ta Pan Jezus dał człowiekowi przeżyć szczęśliwie choć w chliwku ze świnkami, to i tak wystarczy.

Było, rozumie się, wiele podobnych oświadczeń przeciwników szkoły, ale większość włościan wyraziła nam zaufanie, szkołę uchwaliła i cieszymy się bardzo, że teraz szkoła polańska będzie miała już siostrzenicę w Łączanach, którą szczerze wspierać będzie i wspólnie z nią dla dobra Ojczyzny i ludu pracować.

Jest wielka nadzieja, że wkrótce założymy trzecią szkołę we wsi Zalesicach.

K. M.

Z KRAJU.

Wyjazdy do Rosji.

W ostatnich czasach władze warszawskie otrzymują mnóstwo próśb o pozwolenie na wyjazd do Rosji. Na razie pozwolenia otrzymują przeważnie żony i dzieci, których rodzice i mężowie przebywają w Rosji, a które nie mają tutaj na utrzymanie. Byli urzędnicy rosyjscy i wogóle prawosławni również otrzymują pozwolenie na wyjazd do Rosji.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Radomia

w myśl art. 45 ustawy ogłasza, że świadectwo depozytowe, wydane przez Dyrekcję ś. p. Kazimierzowi Falkiewiczowi w d. 1 października 1912 r. za № 145, na złożoną do depozytu kwotę rb. 5250 w listach zastawnych Towarzystwa, jako ukradzione jednemu ze spadkobierców, uznaje się za nieważne.

359 1

Dyrekcja.

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL - BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PEWITY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY, KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

ŚLUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

Fabryka kafli

Józefa Korupczyńskiego

w Radomiu, Lubelska № 85

259—0

poleca piece kwadratowe BERLIŃSKIE oraz żelastwo na składzie.

Pracownia Obuwia

„L. DUTKOWSKI” ulica Lubelska 36

poleca Sz. Publiczności swe wyroby ze skóry pierwszej jakości po cenach umiarkowanych

Podziękowanie.

Szanownemu Mecenasowi p. K. Wereszczyńskiemu serdecznie dziękuję za łaskawe zawiadomienie o znalezionych wekslach na rb. 1050 wystawionych przez ś.p. Borkowskiego na zlecenie Gili Kac.

363—1

Natan Starker.

Trepki

w sklepie Wydziału Aprowizacyjnego przy ulicy Szerokiej № 9 sprzedawane są po 12—13 koron za parę.

350—3

NADSZEDŁ ŚWIEŻY TRANSPORT

Cementu

dobre wypalonego firmy „GRODZIEC” do N. Przednowka, Warszawska № 8.

OGŁOSZENIE.

Podaje do wiadomości Szanownej publiczności, że nadal prowadzę przerwany podczas wojny zakład koszykarski, jak również przyjmuję wszelkie obstarunki i reperacje wchodzące w zakres robót koszykarskich: kupuję wikliny, chlmiel świeży i starszy, płacąc cenę odpowiednią. Warszawska 8 w podwórzu.

N. Przednowek.

Poszukuję posady lokaja lub służącego do handlu, mogą wyjechać na wieś. Wiadomość w Administracji „Głosu”.

358—1

Zgubiono legitymację na nazwisko Marij Szczygielskiej wydaną przez Magistrat Radomski dnia 31/I 1917 r. za № 644.

360—1

Zgubiono legitymację na nazwisko Zelmana Edelmanna wydaną przez Magistrat Radomski dnia 14/III 1918 r. za № 1486.

351—1

Ogłoszenie.

W Centrali dla użytkowania płodów rolnych c. i k. Jen.-Gubernatorstwa Wojs. w Lublinie odbędzie się dnia 8 lipca b. r. posiedzenie komisji w sprawie restrzygnięcia ofert na zakup i dostawę zajętej u producentów paszy ze zbioru 1918 r.

Do zakupu i dostawy oddane zostanie około 30.000 ton siana i około 40.000 ton słomy z całego obszaru JGW. lub odpowiednich części tychże ilości z poszczególnych powiatów.

Ścisła ilość paszy, która ma się dostawić zostanie określona przy spisaniu kontraktu.

Oferenci mają wnieść do dnia 7 lipca r. b. w wyżej wymienionej Centrali (Nieciosa 6, 1 piętro) należycie wystawione i ostemplowane oferty i złożyć tamże osobliście lub przez pocztę wadium, które wynosi przy ofercie na cały obszar JGW. dwieście tysięcy koron (z czego przypada 120.000 kor. na lewy, a 80.000 kor. na prawy brzeg Wisły), a na poszczególne powiaty po 10.000 kor.

Blizszych informacji co do warunków dostawy udzielają w godzinach urzędowych komendy powiatowe i Oddział Paszy (Nieciosa 6, parter na prawo).

EVZ. des MGG./P. Nr. 47833.

Organista pragnie przyjąć posadę. Pro-wadzi chóry, kancelarję. Radom, ul. Wysoka № 9 m. 18, J. Stepien.

334—3

Zdolny retaszer lub retaszerka

potrzebni zaraz. Lublin, Krakowskie - Przedmieście 52. I. Wasilewski.

327—3

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ, SMOŁOWIEC, CEMENT, WAPNO, BLACHY, GWOZDZIE, OLEJE MASZYNOWE i CYLINDROWE, SMAR do WOZÓW.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.

Za wydawcę: Edward Suchanski.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.

291—10